

НАПРЯМ 4. ВЕКТОРИ ВІДНОВЛЕННЯ ТА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ЗМІН

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-614-3-1-73>

ПРОЕКТУВАННЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ СУБ'ЄКТНОСТІ ФАХІВЦЯ

Биков А. В.

*здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Міжнародний університет
м. Одеса, Україна*

Єрмакова С. С.

*доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри педагогіки та психології
Міжнародний університет
м. Одеса, Україна*

Сучасний ринок праці вимагає від випускника не лише володіння певною сумою знань, а й високого рівня *професійної суб'єктності* – здатності самостійно ставити цілі, приймати рішення в умовах невизначеності та нести відповідальність за результати своєї діяльності. У зв'язку з цим, освітнє середовище перестає бути просто «місцем навчання» і стає складним інструментом проектування професійного досвіду.

Традиційне середовище часто будувалося за принципом трансляції: «викладач → підручник → студент». Проектування сучасного середовища (особливо цифрового) базується на принципах *суб'єкт-суб'єктної взаємодії*. Це означає, що простір має бути: інтерактивним (стимулювати до дії, а не до споглядання); варіативним (надавати вибір траєкторій вивчення матеріалу); рефлексивним (містити інструменти для самоперевірки та корекції власного поступу).

Візуалізація в освітньому проектуванні є фундаментальним фактором формування суб'єктності. Коли студент працює з інтерактивними графіками, динамічними моделями або ментальними картами, він виконує роль дослідника.

Так, візуальний ряд дозволяє миттєво бачити наслідки змін параметрів (наприклад, у макроекономічних моделях), що привчає студента до активного маніпулювання даними. А якісний дизайн звільняє

інтелектуальний ресурс студента від механічного читання тексту для високорівневого аналізу смислів.

Професійна суб'єктність фахівця проявляється у його здатності орієнтуватися в реальній економічній ситуації. Проектуючи дистанційні курси, які імітують професійні інтерфейси (аналітичні панелі, біржові графіки, системи звітності), ми створюємо ефект занурення. Студент, який опанував складні концепції через візуальні моделі, легше адаптується до робочих процесів, оскільки його суб'єктність вже була «загартована» у симульованому професійному середовищі.

У сучасній педагогічній науці середовищний підхід розглядається не просто як сукупність зовнішніх умов, а як *простір можливостей*, де студент здобуває досвід професійної життєдіяльності. Для майбутнього фахівця (зокрема економічного та управлінського профілю) конкурентоспроможність на ринку праці визначається не обсягом репродукованих знань, а швидкістю адаптації до технологічних екосистем реального бізнесу.

Проектування освітнього середовища як чинника конкурентоспроможності базується на трьох стратегічних векторах:

Дистанційний навчальний курс має виступати прототипом робочого місця. Використання в освітньому дизайні елементів, що імітують аналітичні панелі (dashboards), торгові термінали, CRM-системи або інтерфейси ERP-платформ, формує у студента «технологічну впевненість». Випускник, який під час навчання звик до візуальної структури складних даних, демонструє нульовий період адаптації при переході до реальних корпоративних систем. Це робить його «готовим продуктом» для працедавця, що є прямою ознакою високої конкурентоспроможності.

В умовах інформаційного перенасичення здатність швидко зчитувати сенси з візуальних моделей стає критичним «hard skill». Проектування середовища, насиченого інфографікою, динамічними картами потоків та інтерактивними моделями сценаріїв «що, якщо?», привчає студента до оперативного прийняття рішень. Конкурентна перевага такого фахівця полягає у вмінні перетворювати сирі дані на структуровану візуальну стратегію, зрозумілу для стейкхолдерів. Таким чином, візуальна грамотність, закладена архітектонікою курсу, конвертується у професійну експертність.

Середовищний підхід передбачає створення сценаріїв, де суб'єктність студента проходить перевірку на міцність. Конкурентоспроможний фахівець – це суб'єкт, здатний до прогнозування. Через інструменти візуального моделювання (наприклад, дерева рішень або імітаційні моделі ринкової кон'юнктури) освітній простір дозволяє студенту експериментувати з ризиками у безпечному середовищі. Це формує стратегічне мислення – здатність бачити цілісну картину економічних

процесів за окремими показниками, що є найвищою цінністю у сучасному менеджменті.

Отже, конкурентоспроможність фахівця є прямим наслідком *якості освітнього дизайну*. Коли середовище навчання проєктується як дзеркало майбутньої професійної реальності, воно автоматично актуалізує внутрішній потенціал студента, перетворюючи його з «навченого студента» на «досвідченого спеціаліста» ще до моменту отримання диплома.

Проєктування освітнього середовища – це не технічне оформлення курсу, а стратегічне управління процесом становлення особистості фахівця. Візуально насичений, структурований та інтерактивний простір навчання є критичною умовою перетворення студента на активного гравця ринку праці. Сучасний освітній дизайн безпосередньо конвертується в професійну впевненість та конкурентоспроможність майбутнього спеціаліста.

Підсумовуючи викладене, можна констатувати, що в сучасних умовах *проєктування освітнього середовища* перестає бути допоміжною технічною процедурою і набуває статусу фундаментального чинника формування професійної суб'єктності майбутнього фахівця.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямі вбачаються у розробці конкретних алгоритмів оцінювання ефективності візуальних моделей у формуванні критичного мислення студентів, а також у вивченні психологічних аспектів взаємодії майбутнього фахівця з імерсивними освітніми середовищами.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-614-3-1-74>

СТОРИТЕЛІНГ ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТОЦЕНТРИЧНОГО ПІДХОДУ В ОСВІТІ

Блажко В. О.

здобувач ступеня доктора філософії

Міжнародний університет

м. Одеса, Україна

Сучасний освітній простір представляється переходом від традиційної лекції до активного навчання – коли учень стає центром процесу, а викладач виступає як фасилітатор [1, с. 12]. Тому особливої актуальності набуває пошук педагогічних технологій, здатних забезпечити залученість студентів, мотивацію до навчання та практичну спрямованість освітнього процесу. Одним із таких інструментів є сторітелінг.